

Sygn. akt II C 318/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Michalska

Protokolant: Monika Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 roku w Rybniku

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Urzędu Celnego w R. zastępowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa

o odszkodowanie

- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 34 708,26 zł (trzydzieści cztery tysiące siedemset osiem złotych dwadzieścia sześć groszy) z ustawowymi odsetkami od 4.02.2012r. oraz koszty postępowania w kwocie 1581,85 zł (tysiąc pięćset osiemdziesiąt jeden złotych i osiemdziesiąt pięć groszy);
- w pozostałej części powództwo oddala.

Sygn. akt II C 318/11

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w pozwie żądał zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Celnego w R. kwoty 88.353,00 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kosztów postępowania. W uzasadnieniu podnosił, iż powód prowadzi działalność gospodarczą między innymi w zakresie prowadzenia punktów gier na automatach o niskich wygranych, na którą to działalność otrzymał stosowne zezwolenie. Wśród eksploatowanych automatów znajduje się również automat (...) nr fabryczny 573/HS/MG/M, którego legalność potwierdziły wielokrotnie uprawnione organy państwa. W dniu 14 marca 2011 r. funkcjonariusze strony pozwanej dokonali zatrzymania przedmiotowego automatu pod pozorem jego niezgodności z prawem. W wyniku przeprowadzonego postępowania karnego stwierdzono, iż brak jest jakichkolwiek podstaw do zatrzymania, albowiem automat ma ważne poświadczenie rejestracji, co skutkowało jego prawomocnym umorzeniem. Przedmiotowy automat został wydany stronie powodowej dopiero 14 września 2011 r. Taki stan faktyczny prowadzi do powstania po stronie powodowej szkody wynikającej z niemożności prowadzenia działalności na legalnie dopuszczonym na rynek automacie, a z co za tym idzie brakiem zysków z tym połączonych. Podstawą prawną dochodzonego roszczenia stanowi art. 417 k.c. Strona powodowa poniosła w wyniku działań strony pozwanej szkodę w postaci utraty zysków za okres bezprawnego przytrzymywania automatu, który wyniósł 6 miesięcy. Bezprawność zatrzymania została potwierdzona poprzez wydanie postanowienia o umorzeniu dochodzenia. Jedyną podstawą zatrzymania były twierdzenia funkcjonariuszy strony pozwanej, jakoby automat nie posiadał ważnego poświadczenia rejestracji. Stanowisko takie było sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa, co wynika z treści uzasadnienia w/ w postanowienia. Brak było podstaw do stosowania odrębnej interpretacji, albowiem funkcjonowała ona od początku obowiązywania stosownych regulacji prawnych, a dodatkowo potwierdzało je Ministerstwo Finansów. Tym samym

brak podstaw do zatrzymania automatu był wiadomy już w chwili jego bezprawnego zatrzymania. Szkada została obliczona poprzez wyliczenie średniego przychodu z automatu na podstawie raportów miesięcznych przychodów za czas jego eksploatacji.

Na rozprawie w dniu 3 grudnia 2013 r. powód ograniczył żądanie pozwu do kwoty 34.708,26 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego stanowiska podnosił, że powództwo jest nieuzasadnione zarówno co do zasady, jak i wysokości. Powód myli się twierdząc, że ewentualną podstawą roszczenia może być art. 417 k.c. Zatrzymanie automatu, które miało miejsce 14 marca 2011 r., już w dniu 21 marca 2011 r. zostało zatwierdzone postanowieniem prokuratora, a następnie to postanowienie zostało utrzymane w mocy na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrzcu z dnia 10 czerwca 2011 r. Zatem ewentualna odpowiedzialność Skarbu Państwa za te zachowania może mieć podstawę w art. 417¹ § 2 k.c., który jako przepis szczególny wyłącza zastosowanie art. 417 k.c. Powód nie przedstawił wydanego we właściwym postępowaniu orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem orzeczenia Prokuratury Rejonowej w Zabrzcu oraz orzeczenia Sądu Rejonowego w Zabrzcu. Za taki prejudykat nie może być uważane postanowienie u morzeniu dochodzenia. Brak wymaganego prejudykatu czyni nieuzasadnionym roszczenie odszkodowawcze powoda. Z samodzielnym działaniem Naczelnika Urzędu Celnego w R. można łączyć jedynie okres pomiędzy faktycznym zatrzymaniem a zatwierdzeniem tej czynności przez prokuratora. Jeśli powód nie ogranicza swojego roszczenia do 7 dniowego okresu to w ramach określania reprezentantów Skarbu Państwa konieczne jest uwzględnienie jest Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Zabrzcu oraz Sądu Rejonowego w Zabrzcu. Zatwierdzenie czynności zatrzymania automatu przez prokuratora a następnie podtrzymanie tej decyzji przez sąd przesądza, że była legalna. Nie ma więc postaw do odpowiedzialności Skarbu Państwa. Powód nie wykazał również szkody, albowiem przyjmuje on, że uzyskanie dochodu z danego automatu nie byłoby obciążone żadnymi kosztami. Takie założenie jest sprzeczne z powszechną wiedzą w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Dodatkowo utraconym dochodem powoda byłby jego przychód po obliczeniu należnych podatków, tj. podatku od gier (50% art. 74 ustawy grac hazardowych) oraz podatku dochodowego. Ponadto powód nie właściwie określił datę wymagalności odsetek ustawowych od żądanego odszkodowania. W orzecznictwie przyjmuje się, że w przypadku zasądzenia odszkodowania odsetki należne są od dnia wyrokowania.

Powód w odpowiedzi na pismo pozwanego podniósł, że prawidłowo określił podstawę prawną roszczenia. Bezprawność postępowania pozwanego nie musiała wynikać z żadnego dodatkowego aktu, lecz z faktu, że złamał on decyzję administracyjną w postaci urzędowego poświadczenia rejestracji przedmiotowego automatu dopuszczając go do eksploatacji po stwierdzeniu jego legalności i zgodności z właściwymi przepisami prawa. Co istotne, pozwany wiedział o tym fakcie od samego początku (zgodnie z zapisami ustawy o grach hazardowych i ustawy o Służbie Celnej odpowiada za ten fragment rynku) – tj. od dnia zatrzymania automatu. W toku postępowania nie przeprowadzono żadnych dowodów, w szczególności opinii jednostki badającej, co jednoznacznie potwierdziło legalność automatu. Takie zachowanie pozwanego należy uznać za całkowicie nielogiczne oraz bezprawne a dokonane zatrzymanie oraz przetrzymywanie automatu było od samego początku całkowicie bezpodstawne i bezprawne. Ponadto pozwany wziął na siebie dodatkową odpowiedzialność i ryzyko związane z zatrzymaniem automatu do gier dokonując go bez stosownego postanowienia prokuratury, przyjmując że wystąpiła sytuacja niecierpiąca zwłoki i nie można było uzyskać stosownego postanowienia prokuratury przed dokonaniem zatrzymania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 marca 2011 r. w lokalu Poker (...) w Z. pozwany przeprowadził kontrolę w trakcie której stwierdził, że są tam trzy automaty o niskich wygranych, włączone i gotowe do gry. Jednym z automatów był „H. S. P. – numer fabryczny 573/HS/MG/M, numer poświadczenia rejestracji GL-7240- (...). W trakcie kontroli stwierdzono, że urządzenia były prawidłowo oznaczone, wpisy do ksiąg kontroli nie wykazywały nieprawidłowości. Kontrola wykazała, że w przypadku automatu (...) poświadczenie rejestracji utraciło ważność 9.06.2010 r. (dowód: protokół kontroli przeprowadzonej w dniu 14.03.2011 r. k. 2 – 3 akt RKS 136/2011/332000/EB Urzędu Celnego w R.). Decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w K. nr (...) /460/29/03z z dnia 9.06.2004 r powodowa spółka uzyskała zezwolenie na prowadzenie

działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w punktach gier na terytorium województwa (...) z terminem ważności do dnia 9.06.2010 r. W roku 2008 decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w K. (...) /2/460/410/07/A z dnia 12.02.2008 r. powodowa spółka uzyskała nowe zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych na terytorium województwa (...). Termin ważności przedmiotowego zezwolenia upływa z dniem 12.02.2014r. Wyżej wymieniona decyzja została zmieniona decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w K. nr (...) /2/460/303/08/A z dnia 29.09.2008 r. w części dotyczącej wykazu punktów gier. W wyniku powyższej zmiany do wykazu punktów gier został wpisany lokal o nazwie P. (...) z Z., w którym był eksploatowany powyższy automat (dowód: decyzje Dyrektora Izby Skarbowej k. 12 – 20, 158 – 162, 163 akt RKS 136/2011/332000/EB Urzędu Celnego w R.). Ministerstwo Finansów w piśmie z 17.04.2009 r. udzieliło powodowi informacji, iż poświadczenia rejestracji automatów do gier zachowują ważność w przypadku jeżeli automat jest eksploatowany w ośrodku gier na podstawie zezwolenia przedłużonego na kolejnych 6 lat a od daty dokonania poświadczenia rejestracji danego automatu nie upłynęło 6 lat a także wówczas jeżeli automat w 6 – letnim okresie ważności poświadczenia rejestracji został przemieszczony i jest eksploatowany w innym ośrodku gier, niż wskazany we wniosku GL-1 a spółka posiada ważne zezwolenie na prowadzenie działalności w ośrodku gier, w którym automat jest użytkowany (dowód: pismo Ministerstwa Finansów k.23-24). Przedmiotowy automat posiada numer poświadczenia rejestracji: GL – 7240 – (...). Powód posiadał ważne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w punktach na terenie województwa (...), co wyklucza możliwość zastosowania sankcji karnej określonej w § 89 ust. 1 punkt 2 ustawy z 19.11.2009 r. o grach hazardowych (dowód: protokół kontroli k. 2 raz notatka służbowa sporządzona przez eksperta służby celnej k. 155-156 akt RKS 136/2011/332000/EB Urzędu Celnego w R.). Postanowieniem z 1.08.2011 r. Urząd Celny w R. umorzył dochodzenie w sprawie o przestępstwo skarbowe polegające na urządzaniu w okresie od 9.06.2010 r. do dnia 14.03.2011 r. gier hazardowych na automacie do gier o niskich wygranych w lokalu o nazwie (...) przy ulicy (...) w Z. z uwagi brak znamion czynu zabronionego oraz postanowił zwrócić właścicielowi, tj. (...) Grup spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. automat do gier hazardowych o nazwie (...) nr 573/HS/MG/M (dowód: postanowienie o umorzeniu dochodzenia k. 171 akt RKS 136/2011/332000/EB). Powód ponosił wyłącznie koszty najmu powierzchni pod automat na rzecz Firmy Produkcyjno – Handlowo – Usługowej (...) K. F., która z kolei była odpowiedzialna za całość usług związanych z funkcjonowaniem punktu (dowód: umowa operatorska k. 226-229, zeznania świadka K. F. – e – protokół k. 247). W związku z zatrzymaniem automatu powód poniósł szkodę w wysokości 34.708,26 zł (dowód: opinia biegłej sądowej J. S. k. 192-198).

Sąd zważył, co następuje:

Z poczynionych ustaleń faktycznych wynika, że decyzją Dyrektora Izby Skarbowej z 9.06.2004 r. udzielono powodowej spółce zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w punktach gier na terenie województwa (...). Przedmiotowe zezwolenie zostało udzielone na okres 6 lat od dnia wydania. W dniu kontroli powodowa spółka posiadała jednak zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w punktach gier województwa (...) z terminem ważności do dnia 12.02.2014 r. Wniosek o rejestrację przedmiotowego automatu powódka złożyła 18.03.2009 r., a automat uzyskał numer rejestracji: GL – 7240 – (...), zaś rejestracja nastąpiła w dniu 4.08.2009 r. Urząd Celny w R. po dokonaniu zatrzymania automatu sam doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do zastosowania wobec powoda sankcji karnych w związku z użytkowaniem przez powoda automatu i wydał decyzję o umorzeniu dochodzenia. W tych okolicznościach odpowiedzialność pozwanego za szkodę, która polegała na tym, iż w okresie od 14.3.2011r. do 14.09.2011 r. powód nie osiągał dochodów w związku z brakiem tego automatu, nie budzi wątpliwości. Sąd podzielił pogląd powoda, iż podstawą prawa materialnego, która uzasadnia roszczenie powoda jest przepis art. 417 k.c. i nie zmienia tej oceny fakt, iż po zatrzymaniu automatu przez pozwanego Prokurator Rejonowy w Zabrze postanowieniem z 21.03.2011 r. zatwierdził dokonanie zatrzymania, a Sąd Rejonowy w Zabrze postanowieniem z 10.06.2011 r. utrzymał w mocy postanowienie Prokuratora Rejonowego. To działania pozwanego w postaci zatrzymania automatu a nie orzeczenie Prokuratora Rejonowego w Zabrze, czy też Sądu Rejonowego w Zabrze doprowadziły do powstania szkody. W tych okolicznościach brak było podstaw do zastosowania jako podstawy prawnej odpowiedzialności pozwanego art. 417¹ k.c. W ocenie Sądu szkoda, którą poniósł powód to kwota 34.708,26 zł, i w tym zakresie oparł się na opinii biegłego z zakresu finansów i rachunkowości (...). Skoro powoda obciążały jedynie koszty najmu powierzchni przypadające na automat oraz zryczałtowany podatek od

gier, wyliczenie dokonane przez biegłego należy uznać za prawidłowe. Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 34.708,26 zł z ustawowymi odsetkami od 4.02.2012 r. oraz koszty procesu w wysokości 1.581,85 zł, zaś w pozostałej części powództwo oddalił. Podstawą zasądzenia odszkodowania był przepis art. 417 k.c. Sąd uznał, że pozwany pozostaje w zwłoce z zapłatą powodowi odszkodowania od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu, co nastąpiło 3.02.2012 r., a więc od 4.02.2012 r., co uzasadniało zasądzenie odsetek ustawowych po myśli art. 481 § 1 k.c. Żądanie powoda zostało uwzględnione w 40 %, zatem powód winien ponieść 60 % kosztów tego postępowania. Łącznie koszty wyniosły 12.954,62 zł. Skoro powód poniósł je w łącznej kwocie 9.354,62 zł, zasadne było zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1.581,85 zł. Podstawą zasądzenia kosztów był przepis art. 102 k.p.c.